

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten lännenkannattaja ilmestys Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauhinnat Yhdysvaltoihin:
1 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00
Canadaan ja Suomeen:
1 vuosikerta \$2.00. Puoli vuotta \$1.15

TOVERITAR

Box 99, Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

Subscription rates in the United States

One year \$1.75 — 6 months \$1.00

IN CANADA:

One year \$2.00 — 6 months \$1.15

Toimitus:

HELMI MATTSON

Box 99, Astoria, Ore.

LASTEN JOULU 1921.

Lasten Jouluun ajotut kirjoitukset ja kuvat pitäisi lähettää tänne ennen marraskuun 20 päivää, osoitteella: Lasten Joulu toimitus, Box 99, Astoria, Ore.

Sivistyksen voittokulku

Me nykyajan ihmiset, jotka pidämme aikaamme kehityksen ja sivistyksen tähänastisten saavutusten huippukohtana, silmällemme ihmiskunnan historiaa taaksepäin niin pitkälle kuin sitä tunnemme, löymme fariseusten tavoin rintoihimme ja onnittelemme itseämme siitä, että satumme elämään juuri nyt, eikä esimerkiksi raakalaiskaudella. Mutta lähempi tarkastelu ja vertailu kuitenkin antavat meille vähemmän mairittelevia tuloksia.

Meillä ovat kyllä sivistyksen merkeinä tieteet, taiteet, koulut, kirkot ja sangen korkealle kehittynyt teollisuus y. m. Mutta minkä merkeinä ovat tietämättömyys, kurjuus, työttömien ja nälkäisten miljoonaiset laumat, sekä kauhistuttavassa määrässä lisääntyvä rikollisuus? Sivistyksen merkeinä kalli Sivistyksen merkeinä ovat ennenkuulumattomassa yleisyydessä porsasteluisia ja mässäilyisiä aikaansa kuluttava yläluokka, sekä kurjuudessa ja ainaisten huolten painamina, edellisten hyväksi raatava alaluokka.

Sivistyksen nimessä, makaa nyt Europan mullassa miljoonien parhaassa iässä olevien, terveiden miesten teurastetut ruumiit. Vain sentähden, että sivistyksemme etuvartioston, yläluokan kaikkein kalleimmat aarteet, voitto-osnot ja riistodet säilyisivät ja yhä lisääntyisivät. Sivistyksen nimessä kehitetään kaikki tieteen ja tekniikan tähänastiset saavutukset, yhä täydellisemmäksi uusien murhavälineitten keksimisessä, uusia, entistä hirvittävimpiä teurastuksia varten.

Kun ennen muinoin raakalainen surmasi vangiksi saamansa vihollisen ja pisti poskeensa nälkäänsä tyydytykseksi, niin me kauhistumme ja inhoamme sitä, mutta kun nykyajan sivistynyt ihminen kiduttaa vankinsa kuoliaaksi, ei nälkäänsä sammuttakaan, vaan raakalaisvaistonsa kannustamana, niin saa se siunauksen sivistyksemme etuvartiolta.

Kun entisajan pakanat ottivat pois päiviltä epämuodostuneet ja kivuloiset lapset heti kun olivat syntyneet, pidämme me sitä kauheana pakanuuden osoituksena. Me nykyajan sivistyneet ih-

miset emme tapa heitä suorastaan vaan viemme heidät tehtaisiin kehräämään kulturalankaa ja siten, näin vaan sievästi kulutamme, kidutamme, sekä terveet että sairaloiset lapset kuoliaaksi, jotta sivistyksemme etuvartijat saisivat aikaa ja varoja yhä edelleen kehittämiseen porsastelu taiteitaan.

Kun entisajan pakanat uhrasivat lapsia lepyttääkseen oletettuja jumaliaan, kauhistumme me siitä, mutta kun nykyajan uhrataan lapsia jokainen päivä, satoja tuhansia, ehkäpä miljoonia vuosittain kultaisen vasikan palvelukseen, niin on se täysin siveellistä.

Kun sivistyneet lahtarit Suomessa, sivistyneitten sakaalaisten avulla teurastivat ja nälkään näännyttivät oikeuksiansa puolesta taistelevia työläisiä kymmeniä tuhansin, jättäen heidän lapsensa oman onnensa nojaan, niin tekivät he sen vain sivistyksen nimesä. Kun neuvostohallitus Venäjällä alkoi toteuttamaan sitä raamatun kohtaa, jossa sanotaan: "Joka ei työtä tee ei hänen syömänkään pidä" olivat he kauheita raakalaisia, mutta kun koko sivistynyt maailma, kauppasaarron avulla, ryhtyi tappamaan Venäjän kansaa nälkään, tapahtui se siksi, että sivistys olisi päässyt jälleen oikeuksiinsa Venäjällä. Sivistys, jonka voittokulku käy miesten, naisten, lasten ja vanhusten silvottujen ruumiiden yli.

Kun sitten Venäjän neuvostohallitus saarron tähden ei kyennyt järjestämään silmänräpäyksessä paratiisia, sivistyksen nimessä käydyn sodan näännyttämälle kansalle, oli se hirmuhallitus, jolle sivistyneiden maiden hallitukset inholla käänsivät selkäänsä. Mutta kun Puolan sotajoukot, koko maailman sivistyneiden hallitusten avustamina, hyökkäsivät Venäjän alueelle, ryöstivät ja kiduttivat rauhallisia asukkaita, raiskasivat naisia ja lapsia, polttivat kyliä ja sitten palavista taloista pakenevia lapsia ottivat kiinni ja heittivät liekkiin, näin vaan huivukseen, niin heitä ihailli, onnitteli sekä auttoi aineellisesti ja siveellisesti koko maailman porvaristo. He olivat sivistyksen esitaitelijoita, julmia bolshevikkeja vastaan. Heille ylistystä lauloivat ja herttaisimmat hymynsä tuhlasivat ne samat yläluokan naaraat, joiden sydän on haljeta surusta, löytäessään kadulta jonkun koira tappelussa naarmun saaneen pennun, jolle voivat hyväilyä ja sairaloiset tunteensa purkaa. Onhan se niin sivistynyt ja hieno!

Tämän maan kansan, joka suoritti koko maailman silmissä niin kunniallisen henkiorjien vapautussodan, sen saman kansan sivistyneistö, on juuri viime päivinä huvittellut itseään Bostonin orjemarkkinoilla, jossa työttömiä, nälkäisiä työläisiä myytiin huutokaupalla, vasaran avulla, kuten konsanaan henkiorjia.

Esimerkkejä voisi poimia loppumattomiin. Kokonaisia teoksia niistä voisi saada. Mutta edellä olevatkin kai jo riittävät osoittamaan, mitä kaikkea voidaan tehdä sivistyksen nimessä. Näyttää siltä kuin tuo sivistys, josta aikamme ihmiskunta kerskuu, olisi vain tyhjä fraasi, niinkuin sivistyksessä ei olisi päästy vielä alkuunkaan. Ja totta se onkin. Raakalaiskautta me elämme, vieläpä kaikkein kauheinta. Luokkayhteiskunnassa on sivistys luokkasivistystä, luokkaetuja palvelevaa, kuten kaikki muukin. Ei se ole mitään koskemattomaa tai määrävää. Vallassa olevan luokan edut ovat ne, jotka määräävät sivistyksen nuodot luokkayhteiskunnassa. Ihmiskunnan on täytynyt kulkea kaikkien raakalaisuuskausien sarjan läpi. Sen on täytynyt kehittää huippuunsa luokkayhteiskun-

ta ja käydä läpi kaikenlaiset yksityisomistusoikeuden vaiheet. Muuten sille ei olisi ollut mahdollista kehittää niitä taloudellisen elämän muotoja, jotka ovat välttämättömiä uusiaikaiselle kommunismille. Mutta kun kapitalistinen järjestelmä on kehittynyt määrättyyn pisteeseen, on sen edelleen kehittyminen mahdotonta ja on sen sijaan annettava tilaa kommunismille. Silloin se on täyttänyt tehtävänsä. Se on tehnyt alkuvaihtelut ja silloin vasta alkaa ihmiskunnan kehitys ja sivistys parempaan päin. Se voi olla mahdollista ainoastaan luokkattomassa yhteiskunnassa.

Me elämme nyt kapitalistisen järjestelmän huippukohtaa.

E. M.

Neekerinaiset tupakkateollisuudessa

Kirj. Emma L. Shields.

"Oh yea, neekerinaiset ovat tehneet täällä työtä vuodesta 1875 asti. Sälly tuossa — hän ja nuo kuusi muuta vanhempaa naista ovat olleet täällä neljäntäkymmentä vuotta. He tuntevat olevansa osa firmastani, että he kuuluvat sille ja minulle — he uskovat tähän niin lujasti, että olen tottunut pitämään heitä omaisuutenani."

Täten antoi yksi työnantaja kuvauksen näiden, Etelän työläisnaisten aseman historiallisesta taustasta. Tupakkateollisuus on ollut neekerinaisten työtä siitä saakka, kun se tuli tehdastuotannoksi. Monet neekerinaiset, jotka ovat nyt monivuotisen työn köyristämät, ovat olleet työssä näissä tehtaisissa siitä saakka kun ne on rakennettu, monia kymmeniä vuosia sitten, joten näillä naisilla on nyt lapsellinen uskollisuuden ja kuuliaisuuden tunne työnantajaa kohtaan, jonka palveluksessa he ovat parhaimmat vuodet elämästään eläneet.

Edellä lainatussa lausunnossa ilmenee myös erikoinen näkökanta. Monet näistä vanhoista neekerinaisista eivät ainoastaan usko kuuluvansa tehtaalle, mutta myöskin heidän lapsellinen uskonsa ja luottamuksensa yhdellä puolella ja alentuvainen pelko ja epäluulo toisella puolella työnantajaa kohtaan on sekä surullista että sääliä. Monet näistä naisista alkoivat työssänsä tupakkatehtaisissa heti kun orjan vapautus oli astunut voimaan, joten he yhä alistuvat ylivalan alle, olipa se sitten ystävällistä tai tyrannillista. He eivät ole muuta tienneet kun antaa teollisuudelle parhaimman mitä heillä elämästään annettavana on, uskon ja rukoillen, että heille siitä myöskin parhain siunatus koituisi.

Ja työnantaja, joka myöskin on vanhentunut tehtaassaan, on myöskin luonut tupakkateollisuudesta Etelässä. Hyvin harvat näistä teollisuusveteraaneista enään on tehtäntensä yksityisomistajia. Enemmistö heistä on luovuttanut tehtaansa suurten tupakkakorporatsioonien kontrollin alle. Yhtä kaikki nämä raavaajat pysyvät tehtaisissa isännöitsijöinä ja heidän vanhankaikaisuutensa ja tietämättömyytensä nykyajan teollisuuselämästä ilmenee siinä tavassa, miten he hoitavat näitä tehtaita. Tosiasiassa virkailijat Etelän tupakkatehtaisissa ovat vuosikymmeniä olleet kuin nukuksissa ja ovat nyt vasta heräämässä, hämmästyneinä niiden sääntöjen johdosta, jotka määrättyvät työläisten hengen, terveyden ja työkykyisyyden suojelemista teollisuudessa.

Työsuhteet kautta koko tupakkateollisuuden ovat valitettavan kurjat, ja

neekerinaisten olot ovat vieläkin kurjemmat kuin valkoisten työläisnaisten tupakkateollisuudessa. Tämä eroitus johtuu siitä selvästä rajasta työssä, mitä neekerit ja valkoset suorittavat tupakkateollisuudessa. Neekerinaisia käytetään yksinomaan tupakan käsittelyssä, kun sitä varustetaan varsinaista tehdas valmistusta varten. Tätä työtä eivät valkoset naiset heiltä kaidehti, eivätkä he alistuisi tekemään työtä niissä olosuhteissa, missä neekerinaisten täytyy sitä tehdä. Sikaarien ja sikurettien valmistustyössä on yksinomaan valkosia naisia. Ja näihin töihin on neekerinaisilta pääsy kokonaan suljettu. Neekerinaiset tekevät työssänsä kokonaan erillään valkoisista, joko eri osassa tehdasta tai kokonaan eri rakennuksessa.

Kipeästi tarvittavat parannukset monissa vanhoissa Etelän tehtaisissa on ollut mahdollista ainoastaan siten, että on rakennettu kokonaan uusi tehdas, sillä vanhat ovat jo sellaisessa rappiutilassa, että niitä on mahdoton uudistaa korjaamalla. Ei siis ole tavatonta löytää valkoset naiset työssä uusissa tehtaisissa ja neekerinaiset sijoitettuna vanhoihin ränsistyneisiin rakennuksiin joita enään on mahdoton korjata. Työnantajat näyttävät olevan sitä mieltä, että näiden rakennusten ikä ja niihin yhdistyneet muistot ovat kylliksi korvaamaan ne terveydelle edullisemmat ja mukavammat olot mitä on katsottu tarpeelliseksi laittaa toisille naisille uusiin tehtaisiin.

Tupakkatehtaitten isännöitsijäin olisi hyvä ruveta ottamaan huomioon että muinaisruvet eivät enään vaikuta neekerinaisiin, vaan että ainoastaan antamalla heille ne teolliset etuisuudet kuin muillekin ihmisolennolle, voidaan heiltä odottaa kunnollisia työn tuloksia.

Etelässä on tuhansia neekerinaisia tänä päivänä, jotka ovat kehittyneet pois siitä vanhasta tyytyväisyydestä orjuuselämään, ja ovat tietoisia paremmista työoloista ja halukkaita niitä saavuttamaan, missä työkuuntoisuus olisi parempi ja myöskin mahdollisuus parempaan elämään. Teollisuuden Etelässä täytyy huomioon ottaa tämä uusi, uudesta syntynyt Amerikan neekerit, joka tunnossaan tietää, että hänkin ansaitsee saada saman teollisen ja yhteiskunnallisen aseman kuin muutkin naiset tässä "vapaitten maassa." Hän täydellisesti tietää kaikki ne uudet teollisuuden alalla, jotka ovat häneltä kielletty ja hän tuntee katkeruutta jokaisen tällaisen rajoituksen johdosta.

Kymmeniä tuhansia neekerinaisia Etelässä tekee työtä kymmenen tuntia päivässä vanhoissa, likaisissa, kurjissa rakennuksissa, missä heillä ei ole edes tavallisia elämän mukavuuksia. Seisten koko päivän joissakin tehtävissä, tai istuessaan jonkunlaisen laitteen päällä, joka on istuimen sijaisena, toisissa töissä, eikä näissä jakkaroissa ja laatikoissa ole selän tukea. Ja näin heidän täytyy raataa yhtämittaa koko kymmenen tuntia, paitsi puolen tunnin päivällislomaa. Tällä ajalla ei heillä ole mitään tilaisuutta eikä mahdollisuutta saada lämmintä ravintoa tai kunnollista lepoa. Tämä ruoka-aika täytyy viettää joko työhuoneessa tai kadulla. Ilma työhuoneessa on niin pahan hajuista, että se oksettaa. Ei ole harvinaista nähdä naisilla nenäliinat sidottuna sieranten eteen, ettei tarvitse hengittää sisään tuota katkua.

Tätä asiantilaa tuentaa vielä mahdollottomat puhtauspitosuhteet työhuoneessa, joka on epäsisti ja jossa